

УДК 338.24.021.8

ЗНАЧЕННЯ КОРПОРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ БЕЗПЕЧНОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Рудковський О. В.

Кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Національного транспортного університету.

Анотація. Розглянуто сутність поняття «корпорація» та різноманітність принципів трактування. Розглянуто ступінь важливості та значення корпоративної діяльності для економічного розвитку країни, місце корпорації в суспільстві. Розглянуто принципи та особливості функціонування корпорацій. Розглянуто закономірності та стадії розвитку корпоративних організацій. Розглянуто основні характеристики корпорацій, причини їх виникнення та чинники. Проаналізовано фактори та властивості розвитку корпорації, значення поєднання синергетичного та емерджентного ефектів, що лежать в основі розвитку корпорації. Сформовано визначення – політика безпеки: сутність, завдання. Підкреслено комплексний характер економічної безпеки підприємства. Виділено фактори внутрішнього середовища, що складають організаційну систему управління безпекою. Виділено етапи побудови процесу функціонування комплексної системи економічної безпеки. Розглянуто завдання управління економічною безпекою.

Ключові слова: корпорація, корпоративне управління, корпоративні відносини, ефективна система корпоративного управління, інвестори, акціонери, синергія, емерджентність.

Постановка проблеми. Корпорації є головною складовою економічного розвитку для багатьох країн світу, зокрема і для економіки України вони стали головною формою переходу від адміністративних до ринкових форм господарювання, та впровадження інновацій, залучення інвестицій. На сьогодні корпорації продовжують процес становлення та активного розвитку, тому актуальність питання з вивчення розвитку та становлення корпоративних відносин пояснюється процесами перетворення та адаптації міжнародних стандартів до вітчизняних умов. Відповідно постає питання дослідження та врахування традиційних, історичних, соціальних, культурних та економічних чинників на розвиток корпоративних структур.

Мета статті – Дослідженню питання корпоративної діяльності приділили увагу вчені М. Афанасьєв, В. Галанов, С. Шibaєв, Г. Цепов, В. Малявін, Б. Мільнер, П. Друкер, Е. Дюркгейм, Ф. Тенніс, Т. Веблен, О. Уільямсон, Й. Шумпетер, Дж. К. Гелбрейт.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженню питання корпоративної діяльності приділили увагу вчені М. Афанасьєв, В. Галанов, С. Шibaєв, Г. Цепов, В. Малявін, Б. Мільнер, П. Друкер, Е. Дюркгейм, Ф. Тенніс, Т. Веблен, О. Уільямсон, Й. Шумпетер, Дж. К. Гелбрейт.

Не вирішені раніше частини загальної проблеми. На даному етапі економічного розвитку в Україні відбувається процес перетворення соціально-економічних відносин, формування, становлення та розвиток корпоративних структур. Нормування діяльності корпорацій, регулювання корпоративних відносин, систематизація та адаптація досвіду розвинутих країн до вітчизняних умов – неповний перелік питань, які потребують доопрацювань та більш ширшого дослідження.

Формулювання цілей. Діяльність корпорації пов'язана з виникненням емерджентного та синергетичного ефектів. Тема з вивчення ефектів ще не досить розвинута, тому і потребує розширеного дослідження. Процеси глобалізації сьогодення передбачають активний розвиток корпоративної форми ведення господарства, тому перед Україною постає задача організації діяльності корпорацій в законодавчій та в суспільній сферах.

Основні результати дослідження. Необхідність запровадження новітніх форм організації ведення господарської діяльності, і побудови ефективної системи управління зумовлена поглибленням процесу глобалізації світової економіки, а конкурентна боротьба на домашніх і зовнішніх ринках зумовлюють необхідність удосконалення організації виробничих процесів та запровадження новітніх способів виробництва конкурентоздатної продукції [6].

Разом із активним розвитком науково-технічного процесу, удосконаленням техніки та технологій виникає необхідність підвищення ефективності структурно-організаційних форм господарської діяльності з новими характеристиками. Зазначимо, що для ХХ ст. шляхами підвищення ефективності виробництва було використання нових техніко-технологічних рішень, що призводило до зменшення витрат та підвищення конкурентоспроможності товару. На зміну цьому принципу сьогодні приходять нові методи підвищення ефективності впровадження нових форм організації, які працюють використовуючи новітні управлінські технології, а також автоматизація інтелектуальної праці [21].

Саме корпорації є головною складовою економічного розвитку для багатьох країн світу, а для економіки України вони стали головною формою переходу від адміністративних до ринкових форм господарювання та залучення інновацій [4]. На сьогодні корпорації продовжують процес становлення та активного розвитку.

На даному етапі економічного розвитку в Україні відбувається процес перетворення соціальних та економічних відносин. Він перш за все характеризується появою та розвитком приватних монопольно-олігархічних і приватно-державних організацій, а отже з розвитком корпоративних структур. Такий процес носить назву корпоративізм економіки: в цей період відбувається швидке зростання крупних фінансових та промислових організацій, які конкурують за можливість користуватися найкращими ресурсами та територією [7].

Для кожної країни характерний свій історичний досвід формування як корпорації, так і суті поняття «корпорація», оскільки відбувалося під впливом специфічних чинників та факторів, таких, як соціальний устрій, законодавче поле, економічна і політична ситуація.

Корпорація – це особлива форма приватної власності, в межах якої економічно відокремлено та незалежно від інших суб'єктів ринку здійснюється господарська діяльність, привласнення й управління ресурсами та доходами. Тому її і визнають складною та перспективною формою підприємницької діяльності, оскільки, внутрішня форма корпоративних відносин забезпечує можливість досягнення компромісу в економічних питаннях зацікавленості сторонами (акціонерами), а також забезпечує формування та збільшення потенціалу підприємства для подальшого розвитку і сприяння отримання конкурентних переваг на ринку. Науковці, залежно від особливостей дослідження проблематики неоднаково трактують поняття та сутність «корпорації», тому до сьогодні не існує загальноприйнятого визначення.

Майже всі науковці погоджуються з таким визначенням корпорації - це господарське утворення, яке займається господарською діяльністю, та має цілі ділової організації. Характерними особливостями таких організацій є: максимальна централізація, авторитар-

ність керівництва, протиставлення іншим об'єднанням та, базування діяльності таких організацій на сформованих культурних принципах.

Прихильники характеристики корпорації з соціального погляду О. Уільямсон, В. Галанов, С. Шibaєв, Г. Цепов, В. Малявін, Б. Мільнер, М. Афанасьєв, Е. Дюркгейм, Ф. Тенніс, Т. Веблен додають, що корпорації також – це об'єднання окремих суб'єктів, соціальних груп, які зацікавлені в досягненні спільної мети та структуровані відповідно до спеціалізації та розподілу праці, таке об'єднання діє на підставі угоди. З погляду теорії організації Широкова Г. В. характеризує корпорацію як систему взаємопов'язаних осіб, об'єднаних для досягнення встановленої мети. Використовуючи вчення ресурсної теорії (тобто проблему обмеженості ресурсів), корпорацію називають організаційною формою людської діяльності з перетворення ресурсів (або факторів виробництва) для вирішення проблем та задоволення їх потреб. Одним із прихильників цього методу вважається Поппер [12]. З погляду системного підходу корпорація: це організація осіб, які володіють правами, привілеями та зобов'язаннями, але вони відрізняються від прав, привілеїв та зобов'язань кожного члена корпорації окремо. Я. Паппе визначив три критерії складної корпоративної структури. Ще один метод дослідження поняття “корпорація” ґрунтується на теорії систем, в цьому випадку корпорація розглядається як складна, структурована, соціально-економічна система. Інакше кажучи, корпоративна система: це організована, соціально-економічна система, структурні елементи якої є збалансованими та взаємозалежними, яка має визначені просторові та часові кордони та є відкритою (тобто взаємодіє з зовнішніми та внутрішніми факторами), вдало реагує на зміни будь-якого з факторів. Кінцевою метою системи є фінансова вигода. Якщо розглядати поняття корпорація з погляду системності, корпорація – це цілеспрямована система, всі складові елементи якої функціонують для досягнення мети. Одне із поширених визначень, в країнах з розвинутою ринковою економікою поняття «корпорація» базується на визначенні її особливій формі організації підприємницької діяльності. Крім того, корпорація як форма організації підприємницької діяльності передбачає часткову власність, юридичний статус та управління діяльністю корпорації найманими працівниками – топ-менеджерами. [1].

В цілому, корпоративна система – це організована група суб'єктів господарювання, які здійснюють економічну діяльність і контролюються співвласниками капіталу [20]. Вивчаючи питання становлення капіталістичної системи, Й. Шумпетер, Дж. К. Гелбрейт, П. Друкер [19] виділили, що мало не головним чинником розвитку капіталістичної системи були корпорації, крім того, корпорації є головними регуляторами ринкових відносин. У праці «Теорія економічного розвитку» (1912) Й. Шумпетер називає корпоративні відносини такими, що мають інноваційний зміст, та вважає, що корпорації виконують стабілізаційні завдання [19]. Тобто політика контролю цін, становлення обмежень на випуск товарів, патенти забезпечують баланс ринкових відносин [14]. В результаті вивчення чинників, що формують корпоративні відносини, вчені дійшли висновку про те, що корпорації можуть переймати на себе функції регулятора ринку, тобто самостійно розподіляти економічні ресурси, встановлювати цінову політику ринку, визначати кількість конкурентів. На нашу думку це не зовсім так, за умов ефективної роботи антимонопольного комітету та чітко встановлених правил такі негативні наслідки можна прибрати. Особливо в межах цінової та конкурентної політики таким чином можна уникнути змови найбільш крупних гравців ринку.

Побудова корпоративної системи полягає в організації та впорядкуванні взаємопов'язаних складових частин процесу (зовнішніх та внутрішніх), узгодженні їх діяльності та побудові цілісної організації [8]. Злагодженість зв'язків дає можливість ведення ефективної діяльності, досягнення мети та стратегічного розвитку.

Як показує практика, корпорації: це мобільні структури, які вдало вміють реагувати за зовнішні зміни (різного характеру: позитивного чи негативного). Часто вони можуть в своєму складі мати інші підприємства (як структурні підрозділи, філіали чи дочірні компанії), можуть бути акціонером іншого акціонерного товариства або об'єднуватися в концерни, консорціуми, холдинги. Тобто корпорація це відкрита система акціонерного типу, що може мати також і підсистеми: інституціональну (власності), виробничу, соціальну.

Побудова корпоративної системи полягає в організації та впорядкуванні взаємопов'язаних складових частин процесу (зовнішніх та внутрішніх), узгодженні їх діяльності та побудові цілісної організації. Злагодженість зв'язків дає можливість ведення ефективної діяльності, досягнення мети та стратегічного розвитку. Виходячи з досліджень історії становлення та розвитку корпорацій, виділяють певну закономірність розвитку корпоративних структур, корпоративного управління.

Базуючись на аналізі життєвого циклу корпорацій та враховуючи особливості, характерні для певного періоду (побудова організаційної культури, технологічні зміни, роль організаційної культури, міра використання інновацій), виділяють стадії розвитку від найбільш простих до складніших форм, в процесі розвитку організація проходить до десяти етапів.

Використовуючи в аналізі такі фактори, як вік організації, розмір, етапи еволюції, етапи революції, темпи зростання галузі, Л. Грейнер [6] запропонував теорію трансформації систем управління, згідно якої система управління змінюється під впливом та станом розвитку корпорації.

Серед українських вчених наведемо приклад дослідницької роботи О. М. Тридіда [16], де він досліджує еволюційний процес розвитку організацій. Тобто організація розглядається як самостійна виробнича система, що безперервно розвивається з погляду синергетичної теорії. Е. В. Раєвнева [9], зазначає, що розвиток організацій носить хвилеподібний характер, причому значний вплив на розвиток та перехід організації на іншу стадію мають фактори зовнішнього середовища.

Але існує інший погляд, згідно якого розвиток організацій відбувається стрибками, причому розвиток не завжди є поступовим та послідовним, часто можливий пропуск стадій. Крім того, організації довгий час можуть знаходитися на одній стадії, а в деяких випадках можливий і зворотній рух. Авторами такої ідеї є Кимберлі і Майлс [22], Лестер і Парнел [23], Лодахл і Мітчелл [24]. Тобто, згідно цієї теорії, розвиток організації має більше імовірнісний характер, а не еволюційний.

За видом побудови стилю виробництва існує 2 види розвитку соціально-економічних систем: екстенсивний та інтенсивний. Суть обох видів розвитку досліджує Л. С. Ситник [13]. Екстенсивний розвиток передбачає збільшення масштабів виробництва за рахунок кількісних показників, інтенсивний розвиток передбачає якісне підвищення ефективності функціонування корпорації на ринку. Інтенсивний розвиток ґрунтується на широкому запровадженні інноваційних технологій, зниженні операційних витрат, покращенні готової продукції. В свою чергу це призводить до перетворень системи управління.

Розглянемо основні характеристики корпорацій: характер структури: цілісна, комплексна, складнооб'єднана, чітко визначена мета та стратегія діяльності. Тобто згідно даного пункту корпорація має сформовані взаємопов'язані організаційно-правову, соціально-організаційну, виробничу структури; сформована на основі об'єднання інвестиційних капіталів для зосередження капіталу в межах корпорації; має майнові та фінансові зобов'язання; суспільний аспект; система управління, контролю та виконання (в складі яких є професійні менеджери); відокремлення управління від власності; централізація управління; широке коло акціонерів: дійсних та перспективних, відповідальність в межах

вкладень; можливість вільної передачі акцій, можливість участі на фондових ринках; можливість розширення бізнесу, виду діяльності; корпоративна система управління (відносини учасників корпорації); відкритість, публічність, прозорість, ясність; можливість додаткового стимулювання персоналу підприємства шляхом продажу йому акцій; соціальна орієнтованість, діяльність на благо суспільства; безстрокове існування.

Причинами виникнення корпорацій є:

1. Об'єднання капіталів для ефективної діяльності корпорації та розширення виробництва; застосування інновацій в процесі виробництва; диверсифікації бізнесу шляхом розподілу капіталовкладень в різноманітні проекти; зниження витрат. Завдяки цьому, корпорації можуть виживати в кризових умовах та реагувати на фактори зовнішнього впливу.

2. Стіяка форма господарювання. Корпорація є сталою формою незалежно від складу її акціонерів чи їх зміни, що дає переваги в формуванні капіталу через залучення коштів, шляхом продажу акцій та розвитку бізнесу, розширення ринків збуту та розширення сфер діяльності.

3. Мінімізація ризиків. Використання різних механізмів щодо зниження ризику акціонерів: залучення широкого кола, розподіл ризиків на всіх, запровадження інноваційних заходів задля зниження капіталовкладень.

4. Ринкова вартість активів. Корпорації вживають заходів щодо підвищення вартості своїх активів шляхом активної участі на фондових ринках (ігри на біржах), залучення інвестицій з різних джерел.

5. Професійні кадри. Корпорації зацікавлені в підвищенні якості людського капіталу, ефективність роботи якого впливає на збільшення отриманого прибутку.

6. Часткове право власності. Учасники корпорації використовують принцип взаємного володіння частками капіталу для здійснення капіталовкладень в нові проекти; вихід одного з акціонерів не призведе до негативних наслідків.

7. Соціальна спрямованість, широкий доступ. Корпорації зацікавлені в підвищенні добробуту населення, акції можуть купити всі бажаючі, зокрема і персонал корпорації (це також є додатковим стимулом персоналу).

8. Монополізм. Корпорації розширюють свою діяльність способом просування своїх інтересів шляхом участі у державних структурах (законодавче лобіювання інтересів); захоплення вагової частки ринку; поглинання, злиття чи реструктуризації; впливу на діяльність малого та середнього бізнесу.

9. Розширення можливостей шляхом впливу на формування законодавчої бази, формування цінової політики, зниження рівня конкуренції.

10. Вихід на світові ринки шляхом емісії акцій.

Виходячи з наведених чинників, на нашу думку, методи, якими користуються корпорації, не завжди є позитивними чи законними. Але, за умови чітко встановленого законодавчого поля, встановлених правил ведення бізнесу можна нівелювати вказані недоліки. Узагальнюючи вище зазначені чинники, наведемо їх групи: фінансово-економічні, які пов'язані з методами підвищення ефективності діяльності та мінімізацією витрат; управлінські, які пов'язані з оптимальною та ефективною діяльністю органів управління корпорацією; правові, які пов'язані з законодавчим регулюванням процесу господарської діяльності; ринково-кон'юнктурні, які пов'язані з ринковою ситуацією та місцем корпорації на ринку; інституційні, які пов'язані з зовнішнім «оточенням» та учасниками корпорації. Звичайно, вплив кожного з чинників знаходить своє відображення в діяльності корпорації: яку в внутрішній побудові корпорації, так і діяльності відносно зовнішніх учасників.

Процеси формування і створення корпорацій є досить складними, оскільки передбачають створення, формування та узгодження взаємовідносин нового цілого і його частин зокрема, пристосування та ефективну реакцію на чинники зовнішнього середовища, налагодження взаємодії частин у процесі функціонування нового цілого – корпоративного утворення. Тому основними етапами корпоратизації є формувальний, адаптаційний та регулюючий. Ці етапи є складовими процесу корпоратизації, вони мають на меті об'єднати та узгодити складові частини системи в єдину з метою ефективної діяльності системи. В процесі діяльності корпорації їй властиві синергізм та емерджентність [3]. Синергізм (від гр. *Sinergeia* – співпраця, співдружність) або ефект синергії, яка об'єднана однонаправлена дія різних складових системи (елементів, речовин), загальний ефект від такого впливу є вищим, ніж вплив кожної складової окремо. Закон синергії полягає в стійкому прояві ефекту, загальний потенціал системи є завжди вищим, ніж потенціал кожної складової окремо. Емерджентність (від англ. *emergent* – несподівано з'являється, раптово спливаючий) – це поява у системи властивостей, які не є характерними для складових чи для поєднання складових, тобто властивості складових не впливають на властивості системи.

В даній роботі ми навели різні думки щодо визначення емерджентності. На нашу думку, вдалим і повним є визначення емерджентності як результат процесу об'єднання та взаємодії частин системи, причому ефективність такого результату є більш вираженою, ніж ефективність кожної частини окремо. Властивість такого об'єднання може бути зовсім іншою, ніж властивість системи в цілому. Одночасне поєднання обох ефектів (синергетичного та емерджентного) визначає економічний потенціал корпорації, як об'єднання ресурсів та зусиль учасників для одержання ефективного результату від діяльності. Крім того, економічний потенціал корпорації визначає темпи зростання, як корпорації так і регіону, в якому функціонує корпорація. Отже, сукупний економічний потенціал корпорації полягає в збереженні наявних результатів, а також в перспективних можливостях розвитку корпорації. Управління економічним потенціалом корпорації – це цілеспрямований вплив на складові потенціалу, спрямований на зміни його складових та показників, а також зміни потенціалу, при якому з'являються можливості досягнення стратегічних цілей. Головна задача в процесі діяльності корпорацій полягає в необхідності створення таких механізмів, які об'єднують емерджентний та синергетичний ефекти для досягнення стратегічної мети. Причому в цьому процесі з'являються супутні можливості чи проміжні ефекти, які топ менеджери повинні вміло враховувати і за необхідності усувати або використовувати для подальшого розвитку.

Висновки. Визначаючи зміст поняття «корпорація», слід зазначити, що це стійка організаційна форма з налагодженими економічними механізмами, що веде господарську діяльність, діє за принципами узгодження інтересів всіх сторін, для досягнення поставленої мети. Саме узгодженість цілей зацікавлених сторін визначає стійкість організаційної форми, функціональну структуру, а також забезпечує можливість адаптивної поведінки до впливів зовнішнього характеру. Розглядаючи особливості розвитку корпоративної системи, відмітимо, що розвиток організацій відбувається еволюційним шляхом від простіших форм до більш складних, але в деяких випадках можливий революційний (швидкий) розвиток організацій. Як правило, розвиваються організації під впливом комплексу внутрішніх та зовнішніх факторів (побудова організаційної культури, технологічні зміни, роль організаційної культури, міра використання інновацій). Стійкість системи, взаємозв'язок елементів системи з урахуванням процесів та реакція елементів на зовнішні фактори впливу визначають синергетичну цілісність корпоративної системи, принцип якої полягає в злагодженості всіх системних елементів, їх відповідності змінам зовнішнього се-

редовища, а також забезпечення стійкості взаємовідносин на всіх ієрархічних рівнях організації. З іншого боку, ефект емерджентності означає можливість появи у системи властивостей, які не є характерними для складових чи для поєднання складових, тобто властивості складових не впливають на властивості системи. Одночасне поєднання обох ефектів (синергетичного та емерджентного) визначає економічний потенціал корпорації як об'єднання ресурсів та зусиль учасників для одержання ефективного результату від діяльності. Для України сьогодні характерний процес становлення корпоративних відносин, тому багато аспектів потребують ще вдосконалення як на рівні самих організацій, так і на рівні держави (перш за все, в сфері законодавчого регулювання діяльності корпорацій).

Список використаної літератури

1. Бурков В. Н. Механизмы управления эколого-экономическими системами / В. Н. Бурков, Д. А. Новиков, А. В. Щепкин. – М. : Издательство физико-математической литературы, 2008. – 244 с.
2. Бухалков М. И. Внутрифирменное планирование : [учеб. для вузов по экон. направлениям и спец.] / М. И. Бухалков. – [2-е изд., испр. и доп.]. – М. : Инфра-М, 2003. – 400 с.
3. Геселева Н. В., Заріцька Н. М. Емерджентні властивості системи http://www.business-inform.net/pdf/2013/7_0/93_97.pdf.
4. Головкова Л. С. Корпорація як інституційне утворення ринкової економіки / Л. С. Головкова // Інституціональний вектор економічного розвитку: зб. наук. праць. – Мелітополь : МІДМУ «КПУ». – 2009. – вип. 2 (1). – с. 13-29.
5. Головкова Л. С. Корпорация – основной субъект национальных экономических процессов / Л. С. Головкова // Актуальные проблемы и перспективы развития экономики Украины : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції. – Алушта : Тавр. нац. універ., 2006. – С. 13-14.
6. Грейнер Л. Е. Эволюция и революция в процессе роста организаций / Л. Е. Грейнер // Вестн. С.-Петербур. ун-та. – 2002. – № 4. – С. 76-92. – (Серия «Менеджмент»).
7. Економічна енциклопедія: у 3 т. / Б. Д. Гаврилишин (гол. ред.), С. В. Мочерний (відп. ред.). – К. : Академія, 2001. – Т. 2. – 848 с.
8. История экономических учений (Современный этап) : учебник / [под общ. ред. А. Г. Худокормова]. – М. : ИНФРА-М, 1998. – 733 с.
9. Клебанова Т. С. Механизмы и модели управления кризисными ситуациями : монография / [Т. С. Клебанова, В. И. Грачев, Е. В. Раевнева и др.]. – Х. : ИНЖЭК, 2007. – 195 с
10. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень / О. В. Кустовська. – Тернопіль : Економічна думка, 2005. – 124 с.
11. Ларин Ф. Продюсирование бизнес процессов [Электронный ресурс] / Ф. Ларин // Корпоративный менеджмент. – Режим доступа : <http://www.cfin.ru/management/producebp.shtml>.
12. Манойленко А. В. Основные подходы к определению сущности антикризисного управления экономической системой / А. В. Манойленко // Сучасні проблеми державного управління : зб. наук. пр. УАДУ. – К., 2003. – Вип. 1. – С. 244-251.
13. Ситник Л. С. Сучасний стан трансферту технологій як показник кризи науково-технологічного та інноваційного розвитку підприємств / Л. С. Ситник // Проблеми розвитку внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект. – Донецьк : ДонНУ. – 2008. – Ч. 2. – С. 458-464.

14. Ситник Л. С. Організаційно-економічний механізм антикризового управління підприємством / Л. С. Ситник. – Донецьк : ІЕП НАН України, 2000. – 504 с.
15. Ткач А. А. Інституціональні основи ринкової інфраструктури : монографія / А. А. Ткач. – К. : ОІЕ НАНУ, 2005. – 294 с.
16. Тридід О. М. Організаційно-економічний механізм стратегічного розвитку підприємства / О. М. Тридід. – Харків: ХДЕУ, 2002. – 363 с.
17. Широкова Г. В. Основные направления исследований в теории жизненного цикла организации / Г. В. Широкова // Вестник Санкт-Петербургского ун-та. – Серия «Менеджмент». – 2006. – № 2.
18. Широкова Г. Особенности формирования жизненных циклов российских компаний (эмпирический анализ) / Г. Широкова, И. Меркурьева, О. Серова // Российский журнал менеджмента. – 2006. – № 4 (3). – С. 3-26.
19. Шумпетер Й. Теория экономического развития (исследование предпринимательской прибыли, капитала, кредита, процента и цикла конъюнктуры) : пер. с нем. / Й. Шумпетер. – М. : Прогресс, 1982. – 455 с.
20. Якубенко В. Д. Базисні інститути у трансформаційній економіці : монографія / В. Д. Якубенко. – К. : КНЕУ, 2003. – 252 с.
21. Adizes I. Corporate lifecycles: how and why corporations grow and die and what to do about it / I. Adizes. – Englewood : PrenticeHall, 1990. – 384 p.
22. Kimberly J. R. The Organizational life cycle : issues in the creation, transformation, and decline of organizations / John R. Kimberly, Robert H. Miles – Proquest Info & Learning, 1980. – 492 p.
23. Lester D. L. Organizational life cycle: a five stage empirical scale / D. L. Lester, J. A. Parnell, A. Carraher // International Journal of Organizational Analysis. – 2003. – № 11 (4). – P. 339-354.
24. Lodahl T. Drift in the development of innovative organizations / T. Lodahl, S. Mitchell // The Organizational Life Cycle. – San Francisco : JosseyBass, 1980. – P. 184-207.

THE VALUE OF CORPORATE ACTIVITIES TO SECURE THE ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE COUNTRY

Rudkovsky O. V.

PhD in Economics, Associate professor National transport university.

Abstract. *The essence of the concept of «corporation» and the interpretation of the principles of diversity. We consider the degree of importance and value of corporate activity for the economic development of the country, the place of corporations in society. The principles and features of the functioning of corporations. The regularities and stages of development of corporate organizations. The main characteristics of corporations, their causes and factors. Factors and properties of the corporation mentioned combination synerhetychnoho and emergent effects, underlying the development corporation. Formed definition – security policy: the nature, objectives. Emphasized the complex nature of economic security. The factors of internal environment that make up organizational safety management system. Highlight stages of construction of the functioning of the integrated system of economic security. The problem of management of economic security.*

Key words: *corporation, corporate governance, corporate relations, effective corporate governance, investors, shareholders, Synergy emergence.*

Referances

1. Burkov V. N. Mekhanyzmy upravlenyya ekolocho-ekonomycheskymy systemamy / V. N. Burkov, D. A. Novykov, A. V. Shechepkyn. – M. : Yzdatel'stvo fizyko-matematycheskoy lyteratury, 2008. – 244 s.
2. Bukhalkov M. Y. Vnutryfirmennoe planirovaniye : [ucheb. dlya vuzov po ekon. napravlenyyam y spets.] / M. Y. Bukhalkov. – [2-e yzd., yspr. y dop.]. – M. : Ynfra-M, 2003. – 400 s.
3. Heseleva N. V., Zarits'ka N. M. Emerdzhentni vlastyivosti systemy http://www.business-inform.net/pdf/2013/7_0/93_97.pdf.
4. Holovkova L. S. Korporatsiya yak instytutsiyne utvorenniya rynkovoyi ekonomiky / L. S. Holovkova // Instytutstional'nyy vektor ekonomichnoho rozvytku: zb. nauk. prats'. – Melitopol' : MIDMU KPU. – 2009. – vyp. 2 (1). – s. 13-29.
5. Holovkova L. S. Korporatsyya – osnovnoy sub'ekt natsyonal'nykh ekonomycheskykh protsessov / L. S. Holovkova // Aktual'nye problemy y perspektivy razvytyya ekonomiky Ukrainy : materialy V Mizhnarodnoyi naukovopraktychna konferentsiyi. – Alushta : Tav. nats. unyver., 2006. – S. 13-14.
6. Hreyner L. E. Evolyutsyya y revolyutsyya v protsesse rosta orhanyzatsyy / L. E. Hreyner // Vestn. S.-Peterb. un-ta. – 2002. – № 4. – S. 76-92. – (Seryya «Menedzhment»).
7. Ekonomichna entsyklopediya : u 3 t. / B. D. Havrylyshyn (hol. red.), S. V. Mochernyy (vidp. red.). – K. : Akademiya, 2001. – T. 2. – 848 s.
8. Ystoryya ekonomycheskykh uchenyy (Sovremennyy etap) : uchebnyk / [pod obshch. red. A. H. Khudokormova]. – M. : YNFRA-M, 1998. – 733 s.
9. Klebanova T. S. Mekhanyzmy y modely upravlenyya kryzysnymy sytuatsyyamy : monohrafiya / [T. S. Klebanova, V. Y. Hrachev, E. V. Raevneva y dr.]. – Kh. : YNZhEK, 2007. – 195 s.
10. Kustovs'ka O. V. Metodolohiya systemnoho pidkhotu ta naukovykh doslidzhen' / O. V. Kustovs'ka. – Ternopil' : Ekonomichna dumka, 2005. – 124 s.
11. Laryn F. Prodyusyrovanye byznes protsessov [Elektronnyy resurs] / F. Laryn // Korporatyvnyi menedzhment. – Rezhym dostupu: <http://www.tsfin.ru/management/produtsebp.shtml>.
12. Manoylenko A. V. Osnovnyye podkhody k opredelenyyu sushchnosti antykryzysnoho upravlenyya ekonomycheskoy systemoy / A. V. Manoylenko // Suchasni problemy derzhavnogo upravlinnya : zb. nauk. pr. UADU. – K., 2003. – Vyp. 1. – S. 244-251.
13. Sytnyk L. S. Suchasny stan transfertu tekhnolohiy yak pokaznyk kryzy naukovotekhnolohichnoho ta innovatsiynoho rozvytku pidpryyemstv / L. S. Sytnyk // Problemy razvytyya vneshneekonomycheskykh svyazey y pryvlechenyya ynostrannykh ynvestytsyy: rehyonal'nyy aspekt. – Donets'k : DonNU. – 2008. – Ch. 2. – S. 458-464.
14. Sytnyk L. S. Orhanizatsiyno-ekonomichnyy mekhanizm antykryzovoho upravlinnya pidpryyemstvom / L. S. Sytnyk. – Donets'k : IEP NAN Ukrainy, 2000. – 504 s.
15. Tkach A. A. Instytutstional'ni osnovy rynkovoyi infrastruktury : monohrafiya / A. A. Tkach. – K. : OIE NANU, 2005. – 294 s.
16. Trydid O. M. Orhanizatsiyno-ekonomichnyy mekhanizm stratehichnoho rozvytku pidpryyemstva / O. M. Trydid. – Kharkiv: KhDEU, 2002. – 363 s.
17. Shyrokova H. V. Osnovnyye napravlenyya yssledovanyy v teoryi zhyznennoho tsykla orhanyzatsyy / H. V. Shyrokova // Vestnyk St.-Peterburhskoho un-ta. – Seryya «Menedzhment». – 2006. – № 2.
18. Shyrokova H. Osobennosti formirovaniya zhyznennykh tsyklov rossiyskykh kompanyy (empyrycheskyy analiz) / H. Shyrokova, Y. Merkur'eva, O. Serova // Rossiyskyy zhurnal menedzhmenta. – 2006. – № 4 (3). – S. 3-26.
19. Shumpeter Y. Teoryya ekonomycheskoho razvytyya (yssledovanye predprynymatel'skoy prybyly, kapytala, kredyta, protsenta y tsykla kon'yunktury) : per. s nem. / Y. Shumpeter. – M. : Prohress, 1982. – 455 s.
20. Yakubenko V. D. Bazysni instytuty u transformatsiyiny ekonomitsi : monohrafiya / V. D. Yakubenko. – K. : KNEU, 2003. – 252 s.
21. Adizes I. Tsorporate lifetsytsles: how and why tsorporations grow and die and what to do about it / I. Adizes. – Englewood : PrentitseHall, 1990. – 384 r.
22. Kimberly J. R. The Organizational life tsytsle : issues in the tsreation, transformation, and detstline of organizations / John R. Kimberly, Robert H. Miles – Proquest Info & Learning, 1980. – 492 p.
23. Lester D. L. Organizational life tsytsle: a five stage empiritsal stsale / D. L. Lester, J. A. Parnell, A. Tsarraher // International Journal of Organizational Analysis. – 2003. – № 11 (4). – P. 339-354
24. Lodahl T. Drift in the development of innovative organizations / T. Lodahl, S. Mitchell // The Organizational Life Tsytsle. – San Frantsistso : JosseyBass, 1980. – P. 184-207.

ЗНАЧЕНИЕ КОРПОРАТИВНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ДЛЯ БЕЗОПАСНОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ СТРАНЫ

Рудковский А. В.

Кандидат экономических наук, доцент кафедры экономики Национального транспортного университета.

Аннотация. *Рассмотрены сущность понятия «корпорация» и разнообразие принципов трактовки. Рассмотрены степень важности и значения корпоративной деятельности для экономического развития страны, место корпорации в обществе. Рассмотрены принципы и особенности функционирования корпораций. Рассмотрены закономерности и стадии развития корпоративных организаций. Рассмотрены основные характеристики корпораций, причины их возникновения и факторы. Проанализированы факторы и свойства развития корпорации, значение сочетания синергетического и эмерджентные эффектов, лежащих в основе развития корпорации. Сформировано определение – политика безопасности: сущность, задачи. Подчеркнуто комплексный характер экономической безопасности предприятия. Выделены факторы внутренней среды, составляющих организационную систему управления безопасностью. Выделены этапы построения процесса функционирования комплексной системы экономической безопасности. Рассмотрены задачи управления экономической безопасностью.*

Ключевые слова: *корпорация, корпоративное управление, корпоративные отношения, эффективная система корпоративного управления, инвесторы, акционеры, синергия, эмерджентность.*